

пересіченими носіями мови, що виявляється в зредукованості етнічного компонента.

□ Перспективу подальших наукових пошуків убачаємо в комплексному вивченні ментально-мовної та змістової структури концепту «страх» у релігійній, фольклорній, художній картинах світу, що передбачає залучення інших форм його вербальної репрезентації. Запропонована методика аналізу відкриває нові можливості в дослідженні інших емоційних концептів, зокрема в царині різних лінгвокультур, що зумовлено загальною тенденцією сучасному мовознавстві до розкриття механізмів репрезентації внутрішнього світу в лексичній семантиці мови.

ЛІТЕРАТУРА

Великий тлумачний словник сучасної української мови: 250000 / уклад. та голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь: Перун, 2005. 1728 с.

Євтушенко І. В., Мелоям А. Е. Страх як деструктивний прояв психіки. Педагогічний процес: теорія і практика. 2003. № 1. С. 202–210.

Ольга Пономарь,

студентка 3 курсу

факультету філології та соціальних комунікацій

Наук. керівник: **В. О. Юносова,**

к. філол.н., доцент (БДПУ)

НОВІТНІ СОЦІОЛЕКТИ В МОВІ ЗМІ

Соціальні діалекти завжди привертали увагу дослідників. В українському мовознавстві цьому питанню присвячено праці Л. Ставицької, Ю. Мосенкіса, С. Пиркало, І. Матвіяса та ін. Оскільки на соціолекти постійно впливає низка екстралінгвістичних факторів, їм притаманна мінливість й нестабільність, тому це явище потребує нових досліджень.

Мета роботи – дослідити новітні соціальні діалектизми в мові ЗМІ (на матеріалі газети «Україна молода»).

Методи дослідження: описовий, метод лінгвістичного спостереження.

До соціальних діалектизмів належать арго, жаргон, сленг. Вони часто вживаються як синоніми. Але, на думку Л. Ставицької, їх можна розмежувати: арго (закрита підсистема), жаргон (напіввідкрита) і сленг (відкрита) [1, с. 42].

На сторінках газети «Україна молода», за нашими спостереженнями, переважно трапляється сленгова та жаргонна лексика. Серед останньої значну частину складає кримінальний жаргон, який за свідченням Л. Ставицької, має здатність блискавично проникати в соціальні сфери законослухняних громадян: спочатку ця лексика стає надбанням мови соціальних низів, а згодом “завойовує позиції” у міському розмовно-побутовому мовленні, проникає в мову радіо, преси, телебачення, ну і звичайно ж, у різні корпоративні, професійні лексичні системи [2].

Це яскраво ілюструє матеріал досліджуваної газети: *Дві третини об'єктів легалізовані, «кришуються» і мають документи...; Тоді й стане зрозуміло, яку корупційну піну знімають чиновники і «решали» від*

бізнесу – прокуратура, суди, поліція (10.09.19); Це ж так легко задовольнити виборців обіцянкою **«халяви»** та «спрощення життя»; Я був там, це класно. Мені зробили, звісно, не за один день, але й не за 400 **баксів** (11.09.19); На мосту й поблизу нього не було ніяких укріплень – там ми зупинялися, й нас **«шмонали»** (21.09.19).

На сторінках цієї газети часто трапляється військовий жаргон: Були в нас на «швидкій» дві унікальні дівчини: тендітна кримчанка Галя Алмазова («Ветерок»), яка за кермом «швидкої» і вдень, і вночі вилітала на **«взльотку»** ДАПа, вивозячи з терміналу поранених хлопців, а поруч із нею – малесенька, худесенька Оля «Кроха»... **«Ответка»** має бути за курсом російського рубля: 1 до 4»; (Іжа, **«броніки»**, кевларові каски тощо – це все вони! (21.09.19).

Значну групу складає молодіжний, інтернет-сленг: Але в цій проблемі треба відділити факти від, як то кажуть, **«хайпу»** (23.07.19); Скажімо, якимось до нього звернулася знайома і попросила пошити для її родичів із Росії «креативні» обкладинки для їхніх паспортів такі, щоб **«потролити»** їх (14.08.19); Якщо в наступних серіях ... творці серіалу спробують кинути чисту душею Кітті (Катерину) ще й у київські борделі, то то вже буде, як сказав би поет Микола Вінграновський, повний... **капець** (18.09.19). Вихід сленгу за межі замкнених вікових груп можна пояснити соціальними причинами, загальними настроями епохи. Сленг стає додатковим штрихом до іміджу сучасної людини.

Журналісти використовують жаргонну лексику в метафоричних словосполученнях, що призводить до образності вислову, привертає увагу читача: Учора по обіді поліція повідомила, що зняла з Белька звинувачення в тероризмі і йому не **«світить»** пожиттєве ув'язнення (21.09.19); Тимошенко була звільнена на підписку про невиїзд, а справу передали в прокуратуру Дніпропетровської області, де її й **«похоронили»**; Хто **«зливає»** історичну пам'ять? (11.09.19); Хлопці, на щастя, лишилися живі, лавка ж **«накрилася»** (18.09.19); «Будеш робити роботу – приймемо тебе до збірної, будеш **«воняти»** – виженемо і не згадаємо як звали», – написав у соцмережі очільник федерації велоспорту країни (05.09.19);

Отже, сленгові одиниці постійно поповнюють лексичний склад мови, активно використовуються в ЗМІ. Завдяки своїй експресивності сленг є ефективним засобом, який використовують у масовій комунікації задля посилення впливу на аудиторію. Проте надмірне вживання ненормативної лексики загрожує тотальним спрощенням національної мови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ставицька Л. Арго, жаргон, сленг : соціальна диференціація української мови. К. : Критика, 2005. 464 с.
2. Ставицька Л. Проблеми вивчення жаргонної лексики: Соціолінгвістичний аспект. Українська мова. 2000. №1. С.55–69.